

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
PEDRA CRUZA VILLALÓNA,
predstavljeni 6. julija 2010¹

1. V tej zadevi se postavlja vprašanje o razlagi Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami² v zvezi z izvrševanjem odločb, izrečenih v odsotnosti v odreditveni državi članici. Belgijsko Cour constitutionnelle (ustavno sodišče) v bistvu sprašuje, ali morajo pravosodni organi izvršitvene države članice predati osebo, ki je bila obsojena v odsotnosti, in to na podlagi naloga za prijetje, izdanega zaradi uvedbe kazenskega postopka, ali naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve kazni. Izbira opredelitve je odločilna, ker v skladu z navedenim okvirnim sklepom ena vrsta naloga izvršitveni državi članici dovoljuje, da predajo pogojuje z morebitno vrnitvijo te osebe, da bi, če je smiselno, kazen prestajala v tej državi, medtem ko ji druga vrsta naloga tega ne dovoljuje.

I – Pravni okvir

A – Pravo Unije

2. V uvodnih izjavah Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ o evropskem nalogu za

prijetje in postopkih predaje med državami članicami (v nadaljevanju: okvirni sklep) sta poudarjena cilj tega instrumenta in pomen zagotavljanja varstva temeljnih pravic:

„(5) Zastavljeni cilj Unije, da postane območje svobode, varnosti in pravice, prinaša odpravo postopka izročitve med državami članicami in njegovo nadomestitev s sistemom predaje oseb med pravosodnimi organi. Nadalje uvedba novega poenostavljenega sistema predaje osumljenih ali obsojenih oseb zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni omogoča, da se odpravijo sedaj zapleteni in zamudni postopki izročitve. Tradicionalno sodelovanje, ki je doslej vladalo med državami članicami, bi moralo [moral], v območju svobode, varnosti in pravice, v kazenskopravnih zadevah nadomestiti sistem prostega pretoka pravosodnih odločitev, ki obsegajo odločitve pred izrekom kazni in pravno močne odločbe.

1 – Jezik izvornika: španščina.

2 – Okvirni sklep Sveta Evropske unije z dne 13. junija 2002 (UL L 190, str. 1).

[...]

(10) Mehanizem evropskega naloga za prijete temelji na visoki stopnji zaupanja med državami članicami. Njegovo izvajanje se lahko zaustavi samo v primeru resnih in nenehnih kršitev načel iz člena 6(1) [EU] ene od držav članic, ki jih ugotovi Svet na podlagi člena 7(1) [EU] s posledicami, navedenimi v členu 7(2) te pogodbe.

Ta okvirni sklep ne preprečuje, da ne bi država članica uporabljala svojih ustavnih pravil v zvezi z rednim sodnim postopkom, svobodo združevanja, svobodo tiska in svobodo izražanja v drugih medijih.“

[...]

3. V členu 1 okvirnega sklepa je opredeljen evropski nalog za prijete in je znova poudarjeno, kako pomembno je varovati temeljne pravice oseb, na katere se okvirni sklep nanaša:

„1. Evropski nalog za prijete je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijete in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.

(12) Ta okvirni sklep spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava člen 6 [EU] in jih izraža Listina o temeljnih pravicah Evropske unije, zlasti Poglavlje VI Listine. Nič v tem okvirnem sklepu se ne sme razlagati kot prepoved zavrnitve predaje osebe, za katero je bil izdan evropski nalog za prijete, kadar obstaja razlog za prepričanje, da je na podlagi objektivnih elementov bil nalog izdan z namenom kazenskega pregona in kaznovanja osebe na podlagi njenega spola, rase, vere, etničnega izvora, državljanstva, jezika, političnega prepričanja ali spolne usmerjenosti, ali da bo oseba zaradi katerega od teh razlogov v slabšem položaju.

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijete na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.

3. Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 [EU].“

4. V členu 4 okvirnega sklepa so navedeni fakultativni razlogi za neizvršitev, ki jih lahko uporabi sodišče izvršitvene države članice, med katerimi je treba poudariti razlog iz točke 6:

„Izvršitveni pravosodni organ lahko zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje:

[...]

6. če je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti in se v primeru, ko se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države, in se ta država zaveže, da bo izvršila kazen ali ukrep v skladu s svojim notranjim pravom; [...]"

5. V členu 5 okvirnega sklepa so določena jamstva, ki jih mora upoštevati odreditvena država članica in ki lahko upravičijo zavrnitev predaje, če jih ne upošteva. V zvezi z obravnavanim postopkom je treba poudariti jamstvo, ki se nanaša na sodne odločbe, izrečene v odsotnosti, ki določa:

„Za izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki jo izvede izvršitveni pravosodni organ, lahko

po zakonu izvršitvene države članice veljajo naslednji pogoji [velja eden od naslednjih pogojev]:

1. kadar je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, ki ju odreja sodna odločba, izrečena v odsotnosti in če zahtevana oseba ni bila osebno pozvana na obravnavo ali kako drugače ni bila obveščena o datumu in kraju obravnave, zaradi česar je bila odločba izdana v odsotnosti, se oseba lahko preda pod pogojem, da odreditvena država članica z ustreznim zagotovitvom zajamči, da bo oseba, za katero je predvideno prijetje, imela možnost zaprositi za ponovno obravnavo svoje zadeve v odreditveni državi članici in biti navzoča pri sojenju;

[...]

3. kadar je oseba, ki je predmet evropskega naloga za prijetje z namenom uvedbe kazenskega postopka, državljan ali prebivalec izvršitvene države članice, se jo lahko preda pod pogojem, da se oseba po obravnavi vrne izvršitveni državi članici, da bi v njej prestajala zaporno kazen ali ukrep, vezan na odvzem prostosti, na katerega jo je obsodila odreditvena država članica.“

B – *Nacionalno pravo*

zadevne osebe, kot so določene v členu 6 [EU].“

6. Kraljevina Belgija je okvirni sklep prenesla v svoj pravni red z zakonom z dne 19. decembra 2003 o evropskem nalogu za prijetje, katerega cilj je opredeljen v njegovem členu 2(3):

8. Med fakultativnimi razlogi za neizvršitev je v členu 6 poleg drugih naveden ta razlog:

„Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda pristojni pravosodni organ države članice Evropske unije, imenovan odreditveni pravosodni organ, z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani pristojnega pravosodnega organa druge države članice, imenovanega izvršitveni organ, z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.“

„Izvršitev se lahko zavrne v teh primerih:

[...]

7. Člen 4 zakona, v katerem je uveden razlog za neizvršitev, ki temelji na varstvu temeljnih pravic, določa:

(4) če je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, kadar je zadevna oseba državljan ali prebivalec Belgije, in se pristojni belgijski organi zavežejo, da bodo izvršili kazen ali ukrep v skladu z belgijskim pravom.

[...]“

„Izvršitev evropskega naloga za prijetje se zavrne v teh primerih:

[...]

9. Postopek vrnitve izvršitveni državi članici je opisan v členu 18(2) zakona z dne 23. maja 1990 o transferju obsojencev med državami, prevzemu in transferju nadzora nad pogojno obsojenimi in pogojno oproščeni osebami ter prevzemu in transferju izvršitve zapornih kazni in ukrepov, vezanih na odvzem prostosti, ki določa:

(5) če obstajajo resni razlogi za prepričanje, da bi izvršitev evropskega naloga za prijetje povzročila kršitev temeljnih pravic

„Posledica sodne odločbe, izdane na podlagi člena 6, točka 4, zakona z dne

19. decembra 2003 o evropskem nalogu za prijetje, je prevzem izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, iz te sodne odločbe. Zaporna kazen ali ukrep, vezan na odvzem prostosti, se izvrši v skladu z določbami tega zakona.“

10. Člen 18 zakona z dne 23. maja 1990 je vključen v poglavje VI z naslovom „Izvrševanje v tujini izrečenih zapornih kazni ali ukrepov, vezanih na odvzem prostosti, v Belgiji“. Brati ga je treba ob upoštevanju člena 25 tega zakona, ki določa:

„Določbe poglavij V in VI se ne uporabljajo za kazenske obsodbe, izrečene v odsotnosti, razen v primerih iz člena 18(2), če gre za obsodbo, izrečeno v odsotnosti, ki je postala pravnomočna.“

11. Zaradi člena 25 zakona z dne 23. maja 1990 se člen 6, točka 4, zakona iz leta 2003 ne uporablja za postopek izvršitve evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve kazni, izrečene v odsotnosti, zoper katero se obsojeni še lahko pritoži in se tej možnosti ni odrekel.

12. V zvezi z jamstvi, ki jih mora upoštevati odreditvena država članica, je belgijski

zakonodajalec v navedenem zakonu iz leta 2003 določil:

„Kadar je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, ki ju odreja sodna odločba, izrečena v odsotnosti, in če zahtevana oseba ni bila osebno pozvana na obravnavo ali ni bila obveščena o datumu in kraju obravnave kako drugače, zaradi česar je bila odločba izdana v odsotnosti, se osebo lahko preda pod pogojem, da odreditvena država članica z ustreznim zagotovitom zajamči, da bo oseba, za katero je predvideno prijetje, imela možnost zaprositi za ponovno obravnavo svoje zadeve v odreditveni državi članici in biti navzoča pri sojenju.“

Obstoj določbe v pravu odreditvene države članice, ki določa pravno sredstvo, in navedba pogojev za uporabo tega pravnega sredstva, iz katerih izhaja, da ga bo ta oseba dejansko lahko uporabila, je treba šteti za ustrezna zagotovila v smislu prvega odstavka.“

13. Člen 8 zakona iz leta 2003 vsebuje klavzulo o predaji pod pogoji, ki se uporabljajo za nalog za prijetje, izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka:

„Kadar je oseba, ki je predmet evropskega naloga za prijetje z namenom uvedbe kazenskega postopka, Belgijec ali prebivalec Belgije, se jo lahko preda pod pogojem, da se osebo

po obsodbi vrne Belgiji, da bi v njej prestajala kazen ali ukrep, na katerega jo je obsodila odreditvena država članica.“

16. I. B. je 14. februarja 2006 od belgijskih organov dobil dovoljenje za prebivanje za več kot tri mesece. Poleg tega je iz spisa razvidno, da I. B. prebiva v Belgiji od leta 2002 skupaj z ženo in tremi otroki. Iz predložitvenega sklepa izhaja, da je njegova žena samozaposlena s sedežem v Belgiji.

II – Dejansko stanje in postopek pred belgijskimi sodišči

14. Sodišče v Bukarešti je junija 2000 romunskega državljana I. B. obsodilo na štiri leta zopora zaradi storitve kaznivega dejanja trgovine z jedrskimi in radioaktivnimi snovmi. Odločeno je bilo, da se bo sodba, potrjena v pritožbenem postopku aprila 2001, izvrševala kot pogojna obsodba. Romunsko vrhovno sodišče je 15. januarja 2002 potrdilo kazen, ki je bila naložena I. B., vendar je odločilo, da bo kazen prestajal v zaporu. Odločba vrhovnega sodišča je bila izdana v odsotnosti, ne da bi bil I. B. osebno obveščen o datumu in kraju obravnave, na kateri je bila sprejeta sodba.

17. Belgijska policija je 11. decembra 2007 prišla I. B. in ga pridržala na podlagi tiralice Interpola z dne 10. februarja 2006. Predmet tiralice sta bila prijetje I. B. in njegova predaja Romuniji zaradi izvršitve sodbe, ki jo je izdalo vrhovno sodišče te države. Potem ko ga je zaslišal preiskovalni sodnik, je bil I. B. 12. decembra pogojno izpuščen do dokončne odločbe o njegovi predaji.

18. Sodišče v Bukarešti je 13. decembra 2007 za I. B. izdalo evropski nalog za prijetje z namenom izvršitve štiriletne zaporne kazni, na katero je bil obsojen v Romuniji.

15. I. B. meni, da so bile izdane zaporedne sodne odločbe resna kršitev procesnih jamstev. Navaja, da je prav zato moral zbežati iz domovine in se nastaniti v Belgiji, kjer je neprekinjeno prebival do tega dne, ne da bi kadar koli prestal kazen, na katero je bil obsojen.

19. I. B. je 19. decembra 2007 pri Office des étrangers vložil prošnjo za azil, ki ji je bilo ugodeno 11. marca 2008. Vendar je Commissariat général aux réfugiés et apatrides 7. julija istega leta zavrnil njegovo prošnjo. I. B.

je zoper to odločbo pri Conseil d'État vložil trenutno nerešeno tožbo.

za izvršitev dokončne odločbe; nasprotno bi lahko belgijski organi, če bi šlo za nalog, izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka, za predajo I. B. določili pogoj, da se I. B. pozneje vrne Belgiji, kjer ima prebivališče.

20. Okrožni državni tožilec je 29. februarja 2008 predlagal prvostopenjskemu sodišču v Nivellesu, naj evropski nalog za prijetje, ki ga je izdalo romunsko sodišče, razglasi za izvršljiv. Sodišče je 22. julija istega leta odločilo, da nalog izpolnjuje vse zakonsko določene pogoje. Vendar je ugotovilo, da predaja temelji na izvršitvi sodne odločbe, izdane v odsotnosti, ki še ni pravnomočna. Glede na te okoliščine je sodišče presodilo, da ima I. B., ker je bil obsojen v odsotnosti, v skladu z romunskim procesnim pravom pravico do ponovnega sojenja pred sodiščem, ki je odločalo o sporu na prvi stopnji.

22. Sodišče je presodilo, da gre za nalog, izdan zaradi izvršitve kazni, zato ni našlo pravne podlage za zavrnitev njegove izvršitve ali določitev pogoja poznejše vrnitve.

21. Prvostopenjsko sodišče v Nivellesu je podvomilo o tem, kako je treba opredeliti nalog za prijetje, ki ga je izdalo romunsko sodišče. Po eni strani ga je mogoče opredeliti kot nalog, izdan zaradi izvršitve kazni, v tem primeru kazni, ki je bila izrečena leta 2002 in ki jo je pozneje potrdilo romunsko vrhovno sodišče. Če pa je po drugi strani I. B. upravičen do ponovnega sojenja, ker je bil obsojen v odsotnosti, je zahtevo mogoče opredeliti kot nalog, izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka. Izbira opredelitve ima pomembne posledice: če bi šlo za nalog, izdan zaradi izvršitve kazni, I. B. ne bi mogel zaprositi za prestajanje kazni v Belgiji, ker ne bi šlo

23. Ti dvomi, ki izhajajo iz sistemske razlage belgijskega zakona, so podlaga za vprašanje o neustavnosti, ki ga je prvostopenjsko sodišče v Nivellesu postavilo Cour constitutionnelle in ki se glasi:

„Ali člen 8 zakona z dne 19. decembra 2003 o evropskem nalogu za prijetje, ki se razlaga tako, da se uporablja samo za evropski nalog za prijetje, izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka, ne pa za nalog, izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, krši člena 10 in 11 ustave, ker naj bi preprečeval, da se za predajo belgijskega državljana ali prebivalca Belgije, ki je predmet evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve kazni, na katero je bil obsojen z odločbo, izdano v odsotnosti, odreditvenemu pravosodnemu organu določi pogoj, da se to osebo, potem ko je uporabila pravno sredstvo in bila deležna ponovne obravnave, za katero je odreditveni pravosodni organ dal

zagotovila, ki se štejejo za ustrezna v smislu člena 7 tega zakona, vrne Belgiji, da bi tam prestajala kazen ali ukrep, na katerega je bila obsojena v odreditveni državi članici?“

sklepa Sveta Evropske unije 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, temveč kot nalog za prijetje, izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka, v smislu člena 5, točka 3, tega okvirnega sklepa?

24. Cour constitutionnelle je menilo, da se vprašanje nanaša na področje, ki v bistvu zahteva razlago okvirnega sklepa. To sodišče je po zaslišanju strank in v tem vmesnem postopku glede ustavnosti Sodišču postavilo vprašanje za predhodno odločanje.

III – Postopek pred Sodiščem

25. V sodnem tajništvu Sodišča je bil 31. julija 2009 vložena predložitvena odločba, s katero je Cour constitutionnelle Sodišču predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba evropski nalog za prijetje, izdan zaradi izvršitve obsodbe, izrečene v odsotnosti, ne da bi bila obsojena oseba obveščena o kraju ali datumu obravnave, in zoper katero ima še možnost vložitve pritožbe, šteti ne kot nalog za prijetje, izdan zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, v smislu člena 4, točka 6, Okvirnega

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali je treba člen 4, točka 6, in člen 5, točka 3, tega okvirnega sklepa razlagati tako, da državam članicam ne dovoljujeta, da za predajo osebe, ki prebiva na njihovem ozemlju in je v okoliščinah, opisanih v prvem vprašanju, predmet naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, pravosodnim organom odreditvene države določi pogoj, da se ta oseba vrne izvršitveni državi, da bi v njej prestajala kazen ali ukrep, vezan na odvzem prostosti, na katerega naj bi bila dokončno obsojena v odreditveni državi?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritr-dilen, ali ta člena kršita člen 6(2) Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti načeli enakosti in prepovedi diskriminacije?

B.

4. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali je treba člena 3 in 4 navedenega okvirnega sklepa razlagati tako, da nasprotujeta temu, da pravosodni organi države članice zavrnejo izvršitev evropskega naloga za prijetje, če obstajajo resni razlogi za prepričanje, da bi njegova izvršitev povzročila kršitev temeljnih pravic zadevne osebe, kot so določene v členu 6(2) Pogodbe o Evropski uniji?“

s poznejšo vrnitvijo, da bi ta oseba prestajala kazen na njenem ozemlju.

26. Pisna stališča so predložili I. B., vlade Kraljevine Belgije, Avstrije, Nemčije, Poljske, Švedske in Združenega kraljestva ter Komisija in Svet.

27. Na obravnavi 11. maja 2010 so vladi Belgije in Švedske ter Komisija ustno predstavile svoja stališča.

29. To je rezultat naslednje razlage.

30. Člen 4, točka 6, okvirnega sklepa dovoljuje izvršitvenemu pravosodnemu organu, da zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, če ga je odreditvena država članica izdala „zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti“ in če je obsojena oseba državljan ali prebivalec izvršitvene države članice ali se v njej nahaja. Če je tako in če se izvršitvena država članica zaveže, da bo izvršila kazen ali ukrep, lahko sodišče, odgovorno za izvršitev naloga za prijetje, to zavrne. Gre za, če uporabimo izraze iz okvirnega sklepa, „fakultativni razlog za neizvršitev“.

IV – Uvodna analiza

28. V tej zadevi je postavljeno vprašanje za predhodno odločanje o razlagi okvirnega sklepa. Cour constitutionnelle poudarja, da je okvirni sklep mogoče razlagati tako, da se osebi, obsojeni v odsotnosti v neki državi članici, lahko odvzame možnost, da izvršitvena država članica njeno predajo pogojuje

31. Po drugi strani je v členu 5 navedenih več jamstev, ki jih morajo upoštevati odreditvena sodišča, če želijo, da se njihove odločbe izvršijo v skladu s postopki iz okvirnega sklepa. Med drugim je treba poudariti jamstvo iz odstavka 1, ki omogoča, da se za predajo določijo nekateri pogoji, če je bil obtoženec obsojen v odsotnosti in ni jamstev, da bo oseba, ki je predmet naloga, lahko zaprosila

za obnovo sodnega postopka.³ Podobno je v odstavku 3 dodano, da je mogoče za predajo določiti tudi pogoje, če je nalog za prijetje izdan z namenom uvedbe kazenskega postopka in je zadevna oseba državljan ali prebivalec izvršitvene države članice. V tem primeru je za predajo mogoče določiti samo pogoj, da se odreditvena država članica zavezuje, da bo to osebo vrnila izvršitveni državi članici, da bi v njej prestajala kazen ali ukrep, na katerega jo je obsodila odreditvena država članica.

32. Zato okvirni sklep po eni strani štiti državljane ali prebivalce izvršitvene države članice, da bi ohranili vezi, ki jih imajo z nekim ozemljem. Navsezadnje gre za nekakšno izjemo od naloga za prijetje, ki temelji na varstvu nekaterih čustvenih vezi, ki jih oseba vzdržuje z najbližjim okoljem, in katere namen je olajšati njeno morebitno ponovno vključitev v družbo. Po drugi strani štiti tudi osebe, ki so bile obsojene v odsotnosti v odreditveni državi članici, in omogoča, da se jih vrne tej državi

le, če jim je zagotovljena možnost ponovnega sojenja.

33. Vendar kot je ugotovilo Cour constitutionnelle, združitev teh dveh ciljev prinese nekoherenten rezultat. Tako je, kadar se izkaže, da je treba zaščititi osebo, ki je hkrati v obeh položajih. Prav tak je primer I. B.: romunski državljan, ki v izvršitveni državi članici, Belgiji, zakonito prebiva in si je tam ustvaril družino, se mora kljub temu vrniti v Romunijo zaradi izvršitve obsodbe, ki je bila izdana v odsotnosti in katere učinke bo izpodbijal, ko bo zaprosil za obnovo sodnega postopka, do katere ima pravico. Kateri nalog so v teh okoliščinah izdali romunski odreditveni organi? Ali gre za nalog, izdan zaradi izvršitve kazni, ali nalog, izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka? Lahko bi šlo za prvi nalog, vendar v tem primeru ne okvirni sklep ne nacionalna zakonodaja belgijskim sodiščem izrecno ne dovoljujeta, da za predajo I. B. določijo pogoj, da se I. B. lahko vrne Belgiji, da bi tam prestajal kazen.

34. Prav zato, ker belgijska sodišča za predajo I. B. ne morejo določiti pogoja, da se I. B. pozneje vrne, da bi v državi prebivališča prestajal kazen, sta prvostopenjsko sodišče v Nivellesu in Cour constitutionnelle postavili vprašanje za predhodno odločanje.

3 – Treba je opozoriti, da je bila ta določba razveljavljena in jo je nadomestil nov člen 4a, uveden z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 o spremembi okvirnih sklepov 2002/584/PNZ, 2005/214/PNZ, 2006/783/PNZ, 2008/909/PNZ in 2008/947/PNZ zaradi krepitev procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe (UL L 81, 27.3.2009, str. 24–36).

V – Prvo in drugo vprašanje za predhodno odločanje

35. Cour constitutionnelle v prvem vprašanju Sodišče prosi, naj pove, ali je nalog, izdan zaradi izvršitve obsodbe, izdane v odsotnosti, zoper katero je še mogoče vložiti pravno sredstvo, nalog za prijetje, izdan zaradi izvršitve kazni, ali nalog, izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka. Po drugi strani z drugim vprašanjem sprašuje, ali okvirni sklep ob predpostavki, da so romunski organi izdali nalog zaradi izvršitve kazni, pooblašča prvostopenjsko sodišče v Nivellesu, da za predajo I. B. določi pogoj, da se vrne izvršitveni državi članici, da bi v njej prestajal kazen ali ukrep, vezan na odvzem prostosti, na katerega naj bi bil dokončno obsojen v odreditveni državi članici.

36. Čeprav se ti vprašanji očitno nanašata na različni temi, menim, da ju je mogoče obravnavati skupaj. Kot bom razložil v nadaljevanju, je jedro te zadeve razlaga člena 4, točka 6, in člena 5, točka 3, okvirnega sklepa, kadar je namen naloga za prijetje, da se oseba vrne v odreditveno državo članico na ponovno sojenje. Konkretna opredelitev naloga je sekundarno vprašanje, saj je mogoče, kot bom dokazal v nadaljevanju, okvirni sklep razlagati tako, da osebam v vsakem primeru zagotavlja,

da uživajo jamstva iz navedenih določb, če je predaja zavrnjena ali če se zanjo določijo pogoji, neodvisno od oblike naloga za prijetje.

37. Kot izhodišče je treba poudariti, da je namen okvirnega sklepa nadomestitev sistema večstranske izročitve med državami članicami s sistemom predaje obsojenih ali osumljenih oseb med pravosodnimi organi zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni, ki temelji na načelu medsebojnega priznavanja.⁴ Zato člen 1, točka 2, okvirnega sklepa določa, da države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.

38. To vodilo je Sodišču omogočilo odločitev, da vsaka nacionalna določba, ki omejuje razloge za neizvršitev, „le okrepi sistem predaje, vzpostavljen s tem okvirnim sklepom v prid območja svobode, varnosti in pravice“⁵. Zato bolj ko je omejena diskrecijska pravica, ki jo nacionalni zakonodajalci dodelijo svojim sodiščem pri odločanju, da ne bodo izvršili naloga za prijetje, bolj je okrepljen sistem sodelovanja, vzpostavljen z okvirnim sklepom. V skladu s to sodbo „[z] omejevanjem

4 – Sodba z dne 3. maja 2007 v zadevi *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, ZOdl., str. I-3633, točka 28).

5 – Sodba z dne 6. oktobra 2009 v zadevi *Wolzenburg* (C-123/08, ZOdl., str. I-9621, točka 58).

položajev, v katerih lahko izvršitveni pravosodni organ v konkretnem primeru zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, taka zakonodaja [...] le olajša predajo zahtevanih oseb v skladu z načelom vzajemnega priznavanja, navedenim v členu 1(2) Okvirnega sklepa 2002/584, ki je temeljno pravilo, določeno s tem okvirnim sklepom⁶.

sodišču omogoča, da za predajo določi pogoj, da ima oseba, obsojena v odsotnosti, pravico do obnove sodnega postopka. Ta člen sledi sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice na tem področju⁷ in v skladu s tem členom se jamstva štejejo za izpolnjena za osebo, kot je I. B., če se ji zagotovi možnost ponovnega sojenja ob spoštovanju vseh teh jamstev.

39. Branje skromne sodne prakse navaja k ugotovitvi, da morajo države članice ozko razlagati fakultativne razloge iz člena 4 okvirnega sklepa in jamstva, ki jih je mogoče zahtevati, iz člena 5 tega sklepa. Tako je treba zavrniti vsako široko razlago, ki bi pogoj za neizvršitev, kot je tisti iz člena 5, točka 3, za naloge, izdane zaradi uvedbe kazenskega postopka, razširila na naloge, izdane zaradi izvršitve kazni ali ukrepa.

41. Čeprav tej razlagi daje veljavo njena tesna povezava z besedilom okvirnega sklepa, se z njo ne strinjam. Nasprotno, menim, da ni mogoče uvesti izjeme od pravice do prestajanja kazni v državi prebivališča, kadar se zaprosi za obnovo sodnega postopka.

40. To trditev podpira besedilo člena 5, točka 1, okvirnega sklepa, ki izvršitvenemu

42. Prvič, treba je poudariti, da Sodišče v sodni praksi ni nikdar trdilo, da je treba razloge za neizvršitev in pogoje iz členov 4 in 5

6 – Zgoraj navedena sodba Wolzenburg, točka 59.

7 – Glej med drugim sodbe z dne 9. aprila 2004 v zadevi Goddi proti Italiji, točka 27; z dne 26. marca 1998 Ekbatani proti Švedski, točka 25; z dne 26. marca 1998 v zadevi Pfeifer in Plankl proti Avstriji, točka 37; z dne 21. januarja 1999 v zadevi Van Geysegem proti Belgiji, točka 34, in z dne 23. novembra 2003 Poitrimol proti Franciji, točka 31.

okvirnega sklepa razlagati ozko. Nasprotno, sodba Wolzenburg je zelo jasna, zlasti z vračanjem predpisovanja določene razlage teh določb, vključno s priznanjem, da imajo „[d]ržave članice [...] pri izvajanju [določbe, kot je člen 4], *nujno nekaj diskrecijske pravice*“⁸. Tako se je Sodišče izognilo omejenju ozke razlage, obenem pa ni priznalo, da imajo države članice široko diskrecijsko pravico. Nasprotno, imajo „nekaj“, nikakor pa ne široke diskrecijske pravice.

Evropske konvencije o človekovih pravicah in sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice.⁹ Možnost, da obsojena oseba prestaja kazen tam, kjer vzdržuje osebne in čustvene vezi, je jamstvo, ki izhaja iz člena 8 te konvencije in ki ga okvirni sklep želi izražati. Gre tudi za izjeme, katerih namen je „omogočiti izvršitvenemu pravosodnemu organu, da kot posebej pomembno izpostavi možnost, da se zahtevani osebi po prestani kazni, na katero je bila obsojena, omogočijo boljše možnosti za ponovno vključitev v družbo“¹⁰, to pa je vrednota, ki je v nekaterih državah članicah sam cilj kazenskega prava¹¹.

43. Drugič in v povezavi z navedenim, menim, da je treba vsebino in cilje okvirnega sklepa razlagati tako, da se upoštevajo vsi cilji tega besedila. Čeprav je res, da je medsebojno priznavanje instrument, ki krepi območje svobode, varnosti in pravice, je res tudi, da je varstvo temeljnih pravic in svoboščin pogoj, ki daje legitimnost obstoju in razvoju tega območja. V okvirnem sklepu je to večkrat navedeno v uvodnih izjavah 10, 12, 13 in 14 ter v členu 1(3). Zato je treba poudariti, da čeprav člen 5, točka 1, vsebuje jamstvo, ki ga priznava Evropsko sodišče za človekove pravice glede odločb, izdanih v odsotnosti, se tudi v členih 4, točka 6, in 5, točka 3, kaže zahteva iz

44. Poleg tega je z uveljavitvijo Listine o temeljnih pravicah, katere člen 7 določa pravico do zasebnega in družinskega življenja, postalo obvezno, da se okvirni sklep razlaga

9 – Glej med drugim sodbe z dne 26. septembra 1997 Mehemi proti Franciji (ECHR 1997-VI, točka 34); z dne 19. februarja 1998 v zadevi Dalia proti Franciji (ECHR 1998-I, točka 52); z dne 2. julija 2001 Boutif proti Švici (ECHR 2001-IX, točke 39, 41 in 46); z dne 21. decembra 2001 v zadevi Sen proti Nizozemski (točka 40); z dne 11. julija 2002 v zadevi Amrollahi proti Danski (točke od 33 do 44) in z dne 9. septembra 2003 v zadevi Slivenko proti Litvi (točka 94).

10 – Sodba z dne 17. julija 2008 v zadevi Kozłowski (C-66/08, ZOdl., str. I-6041, točka 45) in zgoraj navedena sodba Wolzenburg (točka 62).

11 – Glej na primer člen 27(3) italijanske ustave in člen 25(2) španske ustave.

8 – Zgoraj navedena sodba Wolzenburg, točka 61 (moj poudarek).

ob upoštevanju temeljnih pravic.¹² V dosedajni sodni praksi o tem vprašanju se je Sodišče zelo specifično sklicevalo na prosto gibanje oseb, ni pa se neposredno vmešavalo v odnos med to temeljno pravico in pravosodnim sodelovanjem v kazenskih zadevah. Dejstvo, da sta bili sodbi Kozłowski in Wolzenburg izdani pred uveljavitvijo Listine, je s tem rezultatom logično povezano. Vendar je treba od 1. decembra 2009 člen 4, točka 6, in člen 5, točka 3, okvirnega sklepa obvezno razlagati ob upoštevanju navedenega člena 7 Listine. V teh okoliščinah ozke razlage iz točk od 38 do 40 teh sklepnih predlogov ni mogoče sprejeti.

45. Tretjič, volje evropskega zakonodajalca ni mogoče razlagati tako, da vodi k rezultatu, ki ni združljiv z zastavljenimi cilji. S tem ne predlagam Sodišču, naj okvirni sklep bere v skladu z njegovimi cilji, ampak želim, da bi se Sodišče izognilo razlagi, ki je v *nasprotju* s temi cilji. Ta ugotovitev bi pomenila priznanje, da zgoraj opisana ozka razlaga (katere

12 – Glej med drugim sodbe z dne 11. julija 2002 v zadevi Carpenter (C-60/00, Recueil, str. I-6279, točka 38); z dne 25. julija 2002 v zadevi MRAX (C-459/99, Recueil, str. I-6591, točka 53); z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Španiji (C-157/03, ZOdl., str. I-2911, točka 26); z dne 31. januarja 2006 v zadevi Komisija proti Španiji (C-503/03, ZOdl., str. I-1097, točka 41); z dne 27. aprila 2006 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-441/02, ZOdl., str. I-3449, točka 109) in z dne 11. decembra 2007 v zadevi Eind (C-291/05, ZOdl., str. I-10719, točka 44).

zavrnitev predlagam) ni združljiva z okvirnim sklepom in temeljnimi pravicami, ki jih zadevna ureditev želi izražati.

46. Iz navedenih trditev nesporno izhaja, da izrecna opustitev možnosti iz okvirnega sklepa, da za izvršitev naloga, izdanega zaradi izvršitve kazni, v okoliščinah, kot so opisane v zadevnem primeru, ni izraz izrecne zakonodajne odločitve, ki je rezultat jasne in natančne politične volje. Nasprotno, menim, da gre bolj za molk, ki je posledica slabega načina urejanja, za katerega je rešitev mogoče in treba iskati v razlagi, ne da bi bilo treba ustvariti nov razlog za neizvršitev.

47. Čeprav razlaga, ki sem jo navedel, omogoča neposreden odgovor na vprašanje, ki ga je postavilo Cour constitutionnelle, ni mogoče zanikati, da je opredelitev naloga za prijetje v okoliščinah, kakršne so te v obravnavanem primeru, nekoliko dvoumna. V zvezi s tem sta Belgija in Poljska trdili, da je izvršitev odločbe, izdane v odsotnosti, zoper katero obstaja izredno pravno sredstvo revizije, nalog, izdan zaradi uvedbe kazenskega postopka v smislu člena 5, točka 3, okvirnega sklepa. I. B., Švedska, Nemčija, Avstrija in Komisija pa se

strinjajo z mnenjem, da gre za nalog, izdan zaradi izvršitve kazni v smislu člena 4, točka 6, okvirnega sklepa.

odločbe, izrečene v odsotnosti. Ko je nalog za prijetje izdan, je očitno, da ga odreditvena država članica izda z namenom izvršitve kazni, drugače ne more biti, ker se še ne ve, ali bo zadevna oseba nasprotovala predaji ali ne in ali bo prosila za obnovo sodnega postopka. To bo odvisno prav od te osebe, ki bo ob vročitvi naloga lahko uporabila postopek iz členov 11 in 13 okvirnega sklepa in bo sodišče izvršitvene države članice tudi lahko prosila, naj nadzoruje spoštovanje jamstev iz členov od 3 do 5 navedenega sklepa, če tega še ni storila.

48. Najprej bom omenil, da imajo vsi interve-nienti deloma prav, če bo I. B. vrnjen Romuniji za prestajanje kazni, na katero je bil obsojen v odsotnosti, ki je zato podlaga za ponovno sojenje z vsemi jamstvi, ki mu sprva niso bila zagotovljena. Vendar ne menim, da je treba nalog, izdan za prijetje I. B., nujno opredeliti na prvi ali drugi način. Prej menim, da nalog, kot je ta v obravnavanem primeru, glede na čas in ravnanje zadevne osebe spada v obe kategoriji.

49. Nalog za prijetje, s katerim se izvršuje odločba, izdana v odsotnosti, bo v odreditveni državi članici vedno nalog, izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti. Ker je nalog za prijetje transnacionalen, se bo to dogajalo v številnih primerih, kar je bilo upoštevano v okvirnem sklepu, ki v členu 5, točka 1, vsebuje jamstva prav zato, da se prepreči odvzem kakršne koli možnosti pravnega sredstva, ki izhaja iz

50. Torej je nalog za prijetje, ki obtoženi osebi omogoča ponovno sojenje v odreditveni državi članici, formalno nalog, izdan zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, ki pa se, ko zadevna oseba izjavi, da želi ponovno sojenje, vsebinsko spremeni v nalog z namenom uvedbe kazenskega postopka. Zaradi te spremembe nihče, ki je predmet naloga za prijetje, ne sme izgubiti upravičenosti do nobenega od jamstev iz okvirnega sklepa. Nasprotno, navedeni člen 5, točka 1, katerega namen je rešiti problem odločb, izrečenih v odsotnosti, spremeni fiziognomijo naloga za prijetje, ne vpliva pa na pravice, ki jih zadevni osebi daje pravo Unije.

51. Zato Sodišču predlagam, naj člen 5, točka 3, okvirnega sklepa razlaga v tem smislu, da v okoliščinah, določenih v členu 5, točka 1, izvršitveni državi članici omogoča, da za izvršitev naloga, izdanega zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, določi pogoj, da odreditvena država članica jamči, da je zadevna oseba, ki je državljan ali prebivalec izvršitvene države članice, vrnjena tej državi, da bi, odvisno od primera, na njenem ozemlju prestajala izrečeno kazen ali ukrep.

VI – Tretje in četrto vprašanje za predhodno odločanje

52. Glede na trditve iz prejšnje točke sta tretje in četrto vprašanje brezpredmetni. Menim, da je odgovor na prvi vprašanji, ki ga predlagam, primeren z vidika ciljev okvirnega sklepa, tudi če sklep razlagamo ob upoštevanju temeljnih pravic. Zato menim, da preostalih vprašanj, ki jih je postavilo Cour constitutionnelle, ni treba preučiti.

VII – Predlog

53. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanja, ki jih je postavilo Cour constitutionnelle, odgovori:

Člen 5, točka 3, okvirnega sklepa je treba razlagati tako, da v okoliščinah, določenih v členu 5, točka 1, izvršitveni državi članici omogoča, da za izvršitev naloga, izdanega zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, določi pogoj, da odreditvena država članica jamči, da je zadevna oseba, ki je državljan ali prebivalec izvršitvene države članice, vrnjena tej državi, da bi, odvisno od primera, na njenem ozemlju prestajala izrečeno kazen ali ukrep.